Compartir. 3a iteració
Propietat intel·lectual.
Drets d'autor.
Llicències públiques.

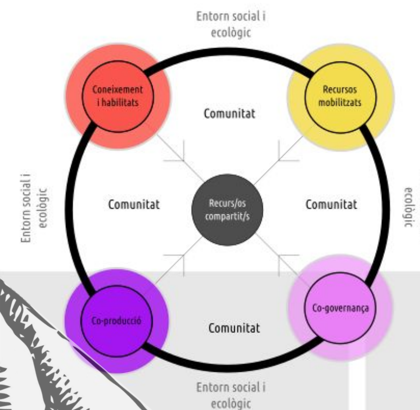
Confinament, 22 d'abril 2020

Ajuntament de Barcelona
Barcelona Activa

femPROCOMUNS
free knowledge institute

LA COMUNIFICADORA

programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

s'activa

Jornada assessorament

Formacions i tallers els dimecres 9-12h

Jornada assessorament

Jornada assessorament

LA CO en obert

LA CO punt i seguit

Dilluns LA CO de 16-19h espai de col·laboració

Jornades i Assessoraments grupals

Suports especialitzats

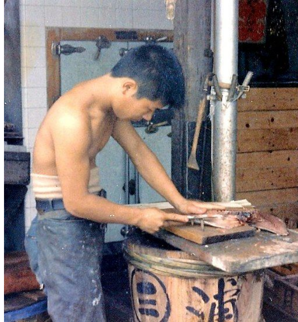
Tutories

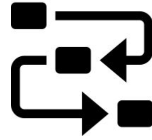
2019 desembre | 2020 Gener | Febrer | Març | Abril | Maig

Què podem compartir que sigui objecte de propietat intel·lectual?

Habilitats:

Metodologies:

Continguts

Dades

<code> **Programari**

<code>

Arxius font
Codi de programació
Disseny
Fitxers d'edició gràfica o audiovisual
...

Projecte

Imatges:Fasdewx - CC BY-SA 3.0 + Imatges The Noun Project CC BY 3.0: Creative Stall, Adrian Park + Rflor

Marca:

Propietat intel·lectual.

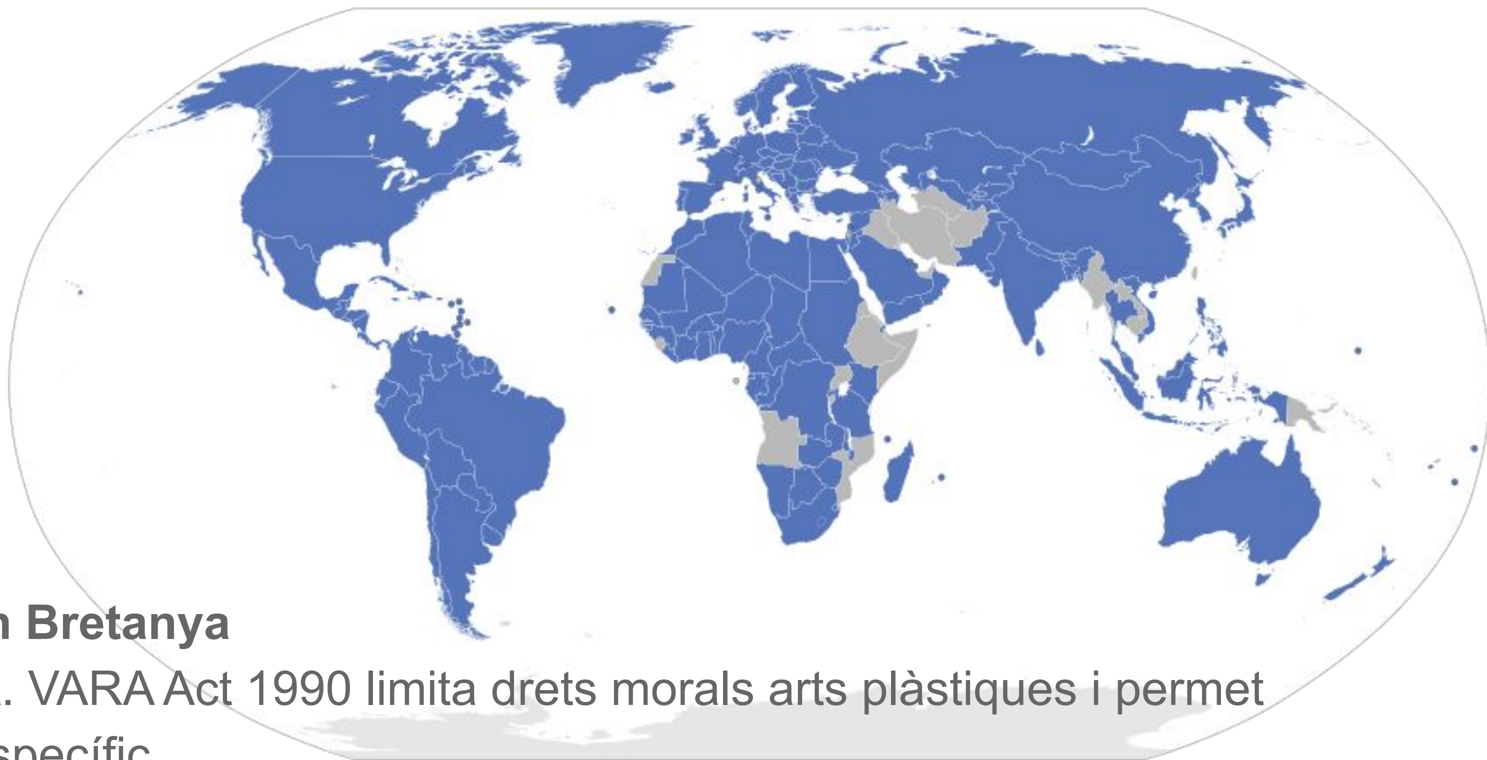
El concepte.
La història.
L'actual marc jurídic.
Els 3 tipus.

Propietat intel·lectual

Què va passar entre 1988 i 1990?

(confluència de les lleis de propietat intel·lectual)

Signatura conveni de Berna

Confluència

- 1988 el signa **Gran Bretanya**
- 1989 el signa **EUA**. VARA Act 1990 limita drets morals arts plàstiques i permet renunciar per ús específic.
- 90's el signen països **ex-socialistes**

+ més informació

Propietat intel·lectual

D'on veníem?

Origen de la propietat intel·lectual ~s.XVIII

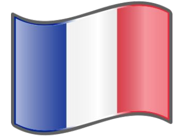

Anglaterra:

Estatut de la Reina Anna 1710.

> Reconeix i limita els drets explotació d'obres als editors (14 anys); dret de l'autor a escollir editor.
> Bases dret copyright anglo-saxó

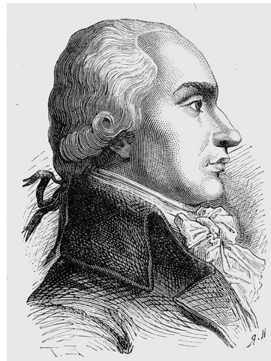

França:

Dret natural individual dels autors

> El poden cedir a un editor. Supressió privilegis
> Bases dret d'autor continental

Lakanal

Imatges Domini públic: Michael Dahl 1705 + H. Rousseau/E.Thomas + Autor desconegut. Imatge bandera: Seahen LGPL 2006

+ més informació

Ajuntament de Barcelona | Barcelona Activa

femPROCOMUNS | free knowledge institute

Propietat intel·lectual

propietat intel·lectual != propietat de les coses
(drets reals)

propietat sobre l'obra creativa
com a producció de la ment humana

propietat sobre l'objecte físic:
la pintura sobre el seu suport

Objecte de propietat intel·lectual

Què pot ser-ho?

Creacions humanes que passen el llindar de l'originalitat.

Innovacions amb una aplicació industrial.

Marques comercials.

Estructura de les bases de dades

Què no?

Creacions no humanes, naturals-accidentals, mecàniques.

Idees que no s'han concretat en una plasmació creativa.

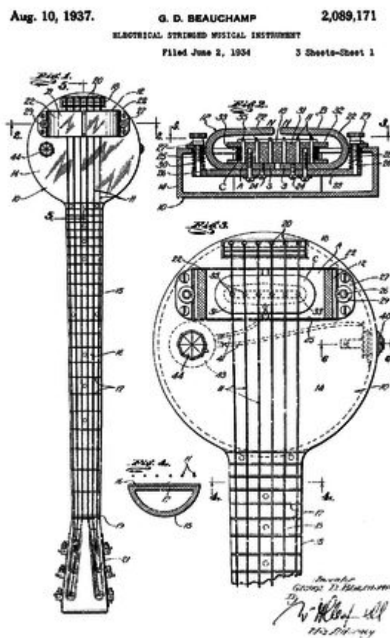
Creacions humanes que no passen el llindar d'originalitat.

Lleis

Dades

3 tipus de **propietat intel·lectual**

[1] La **propietat industrial**: drets sobre una invenció amb aplicació industrial o sobre una marca distintiva

Cal registrar-los (oficina de patents; registre de marques)

Durada temporal (entre 10 i 50 anys)

Extensió territorial limitada a l'àmbit administratiu on s'ha concedit i als àmbits amb els quals hi hagi acords.
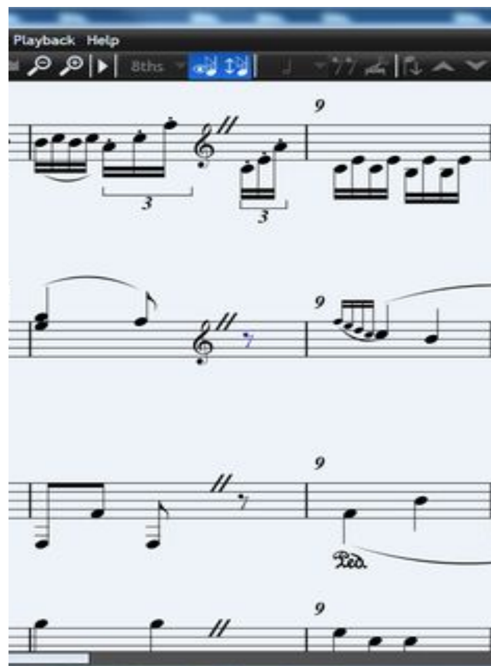
Les patents i les marques registrades són figures de protecció de la propietat industrial

+ més informació

3 tipus de propietat intel·lectual

[2] Drets d'autor:

sobre la plasmació d'una creació intel·lectual

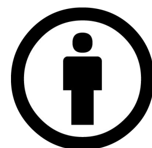

Els genera la creació (no cal registre)

Són universals

Protegeixen el reconeixement i altres drets morals

Permeten fer ús i cedir els drets d'explotació

S'extingeixen passat un període d'anys (70 anys en la majoria d'estats) després de la mort de l'autor.

[+ més informació]

3 tipus de **propietat intel·lectual**

[3] Els drets connexos als drets d'autor: drets sobre l'obra dels qui no en són els autors però que hi tenen un paper rellevant, com els intèrprets (música, teatre, cinema), els qui fan enregistraments sonors o radiodifusió.

Els drets i l'abast varien molt segons el país

Sempre tenen una durada limitada que sol ser d'entre 20 i 50 anys des que s'adquireix.

Imatges: Russ Hamer - CC BY SA 4.0 + DuckFiles Nuvola CC BY-SA 3.0 + Google Apache License 2.0

[+ més informació]

[1] industrial

Registre

10 i 50 anys
des registre

Extensió territorial

[2] autor

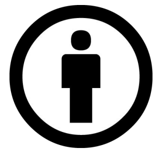
No cal registre

50-100 anys
des mort autor

Són universals

Drets morals

Drets explotació

[3] connexos

20 i 50 anys
des s'adquireix.

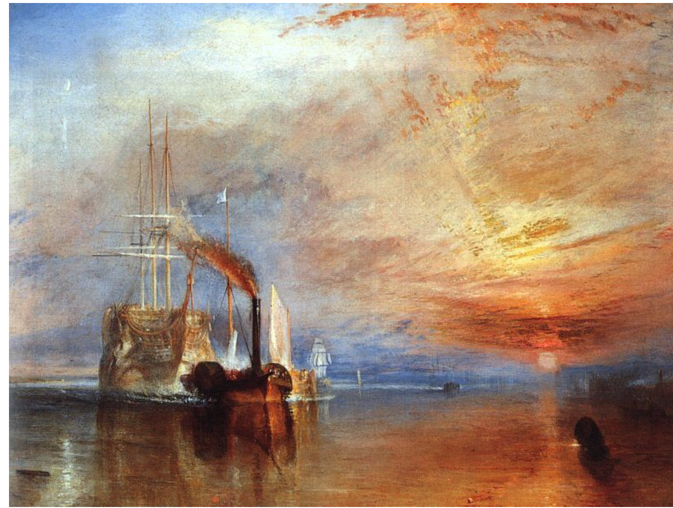
Varia

+ més informació

Domini públic i límits a la propietat intel·lectual

Hyeronimus Bosch 1495

William Turner 1839

Van Gogh 1888

Domini Públic, límits dels drets d'autor

La propietat intel·lectual podria entrar en conflicte amb el **dret humà** d'accés a la cultura i la ciència, per això se li posen límits.

El **domini públic** són els materials a partir dels quals la societat **deriva** el coneixement i pren com a referència per a la **creació de noves obres**. [Europeana]

"Poseer un **dominio público saludable y próspero** es esencial para el bienestar económico y social de toda la sociedad.

"La digitalización del contenido del dominio público no crea nuevos derechos sobre él. Las obras que forman parte del dominio público en forma analógica siguen siendo parte de él una vez hayan sido digitalizadas."

Carta del domini públic d'Europeana

Domini Públic, límits dels drets d'autor

Berna indica que els estats poden regular:

- Dret de citació justificada d'obres publicades.
- Dret d'ús justificat en l'ensenyament.
- Possibilitat que els estats signants permetin la reproducció d'obres periodístiques i d'actualitat.
- Possibilitat que els estats signants permetin la reproducció d'obres literàries o artístiques quan es mostren o citen en esdeveniments d'actualitat.

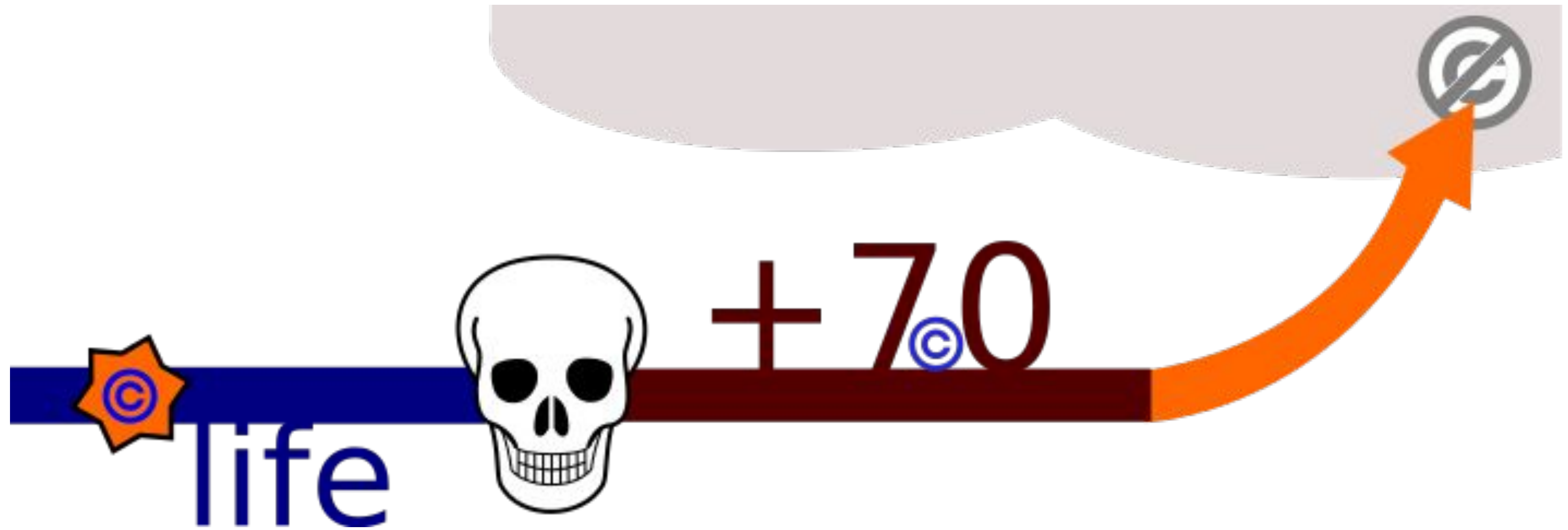
La **LPI Espanyola** també permet:

llibertat de panorama per a la reproducció d'obres que estiguin permanentment a l'espai públic. La paròdia d'obres protegides (art. 39 LPI), la interpretació de música en actes oficials o religiosos gratuïts (art. 38 LPI), la reproducció sense finalitat de lucre en benefici de persones discapacitades (art. 31 bis LPI), així com les còpies per a ús privat (art. 31 LPI)

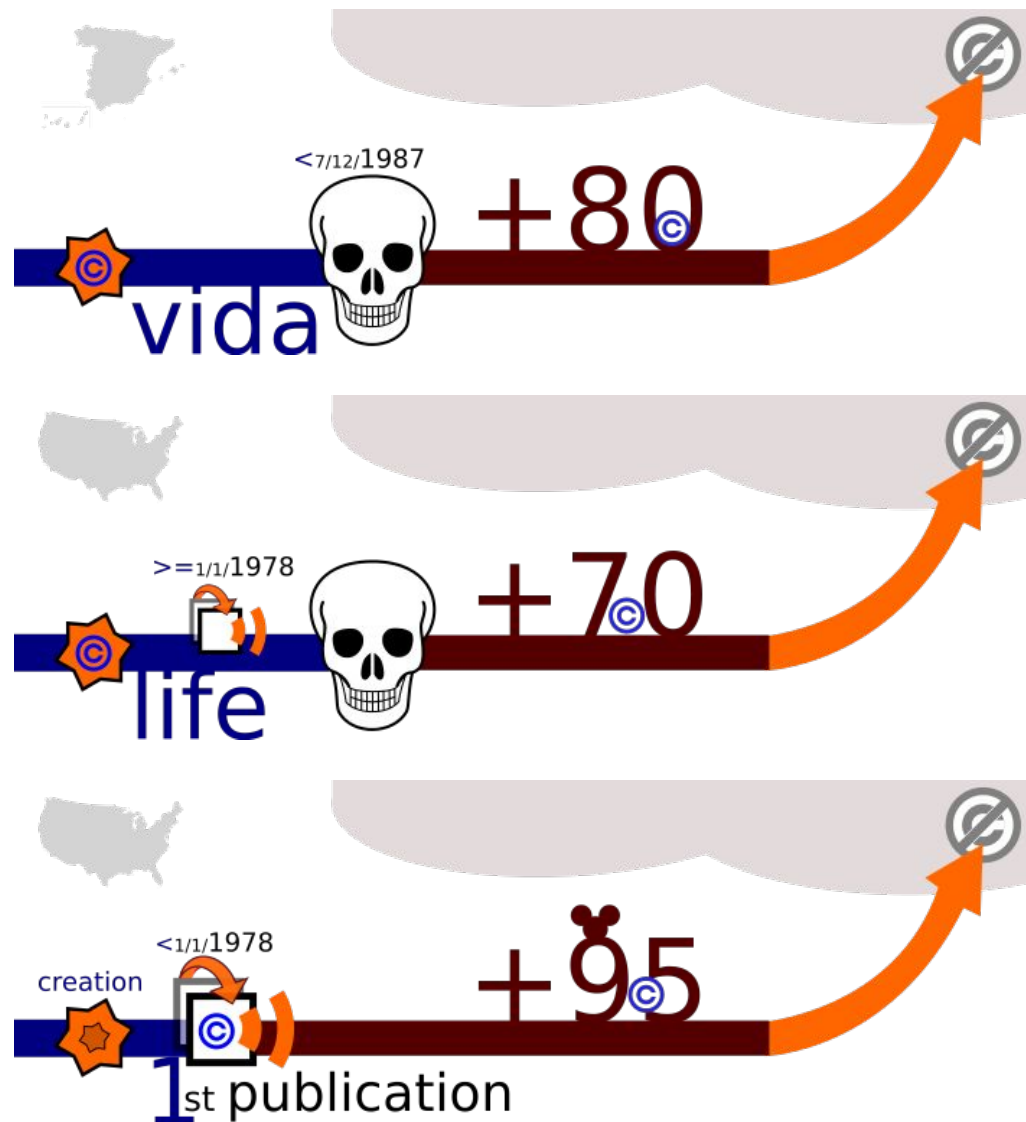
+ més informació

.

Drets d'autor

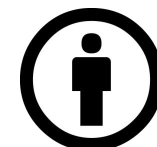
Drets d'autor segons l'estat

2 tipus de drets d'autor

Drets morals o extrapatrimonials

(intransferibles, inalienables, no es poden cedir)

- Dret d'atribució o **reconeixement**.
- Dret d'**integritat** de l'obra.
- I també: accès a l'exemplar rar, retractar-se, etc.

Drets patrimonials o d'explotació

(transferibles, es poden cedir)

- **Reproduir** o distribuir l'obra o còpies d'aquesta.

- Mostrar, presentar o interpretar l'obra **públicament**.

- Fer obres **derivades** basades en la transformació de l'obra.

Com cedir-los? **>**

+ més informació

Com es poden **transferir** els drets d'explotació?

- **Contracte** amb un editor o divulgador per la cessió exclusiva o parcial dels drets
- Acord d'adhesió a una **societat de gestió** de drets que els explotarà en nom del titular
- **Permisos** o **llicències** d'ús
  - a algú a condició de pagar un cànon, renda o regalia (*royalty*)
  - a algú lliure de regalies (*royalty-free*) mitjançant un sol pagament
  - **llicència pública** que acompanya l'obra en ser publicada i que cedeix alguns drets a qualsevol persona que en vulgui fer ús

La plataforma de la cooperativa de fotògrafs Stocksy ven l'ús royalty-free de fotos

OPEN FOOD NETWORK | KATUMA

<code>

La plataforma Katuma, d'una cooperativa de grups de consum i productors agroecològics, fa servir una llicència copyleft per al codi

Llicències públiques.

Cedir i reservar drets.

Privar i alliberar usos.

Nicbou PD

LA COMUNIFICADORA

programa d'impuls de l'economia col·laborativa procomú

Ajuntament de Barcelona
Barcelona Activa
femPROCOMUNS
free knowledge institute
Lab Laboratori d'emprenedoria social cooperativa COOP

Què és una llicència de drets d'autor?

Un **permís** que es dona en adquirir o accedir a l'obra.
Permet al **receptor de la llicència** exercir determinats drets de propietat intel·lectual
Limita al receptor de la llicència alguns drets que no pot exercir.

Què és una llicència pública?

Un **permís públic** que acompanya sempre l'obra.
Permet **a qualsevol**, com a receptor de la llicència, exercir determinats drets de propietat intel·lectual i n'hi limita d'altres que no pot exercir en el marc de la llicència.

Llicències: segons tipus d’obra

- **obres culturals** / drets d'autor
  - obertes i lliures: CC, GFDL, ...

- **software** / drets d'autor / polèmica patents
  - obertes i lliures: GPL, AGPL, LGPL, BSD, MPL, MIT, ...

- **tipografia** / drets d'autor - obra aplicada
  - obertes i lliures: SIL, ...

- **bases de dades** / dades no protegibles - protecció estructura
  - obertes i lliures: CC0, ODC, PDDL, ...

- **dissenys** / protecció plànols, esquemes - drets d'autor / marca registrada / patents
  - obertes i lliures: les de obres culturals, software o hardware

- hardware / protecció plànols, esquemes - drets d'autor / marca registrada / patents
  - obertes i lliures: TAPR OHL, CERN OHL, SHL, ... / certificacions

+ info: [Draft DDIY Dominant legal challanges]

Llicències lliures: 4 llibertats

Què es considera “llicència lliure”? El **permís públic** que acompanya una obra i que permet a qualsevol exercir:

la **llibertat 0 d'utilitzar** l'obra i gaudir dels beneficis del seu ús

la **llibertat 1 per estudiar** l'obra i aplicar el coneixement adquirit amb ella

la **llibertat 2 per fer i redistribuir còpies**, totals o parcials, de la informació o expressió

la **llibertat 3 per fer canvis i millores**, i per distribuir les obres derivades

Richard Stallman va iniciar el projecte GNU el 1984, va definir la GPL i va crear la FSF

Vegeu: [Freedom defined]

Drets i llibertats

Un dret que no és reserva l'autor és un dret que s'allibera per als altres

la **llibertat 0 d'utilitzar** l'obra i gaudir dels beneficis del seu ús

la **llibertat 1 per estudiar** l'obra i aplicar el coneixement adquirit amb ella

la **llibertat 2 per fer i redistribuir còpies**, totals o parcials, de la informació o expressió

la **llibertat 3 per fer canvis i millores**, i per distribuir les obres derivades

Richard Stallman va iniciar el projecte GNU el 1984 i va definir la llicència GPL

Erik Möller va impulsar el 2006 la definició consensuada "Freedom defined"

Vegeu: Freedom defined

Ajuntament de Barcelona | Barcelona Activa

femPROCOMUNS | free knowledge institute

Llicències: alguns drets reservats

Creative Commons: 4 reserves de drets, 6 llicències

creative commons

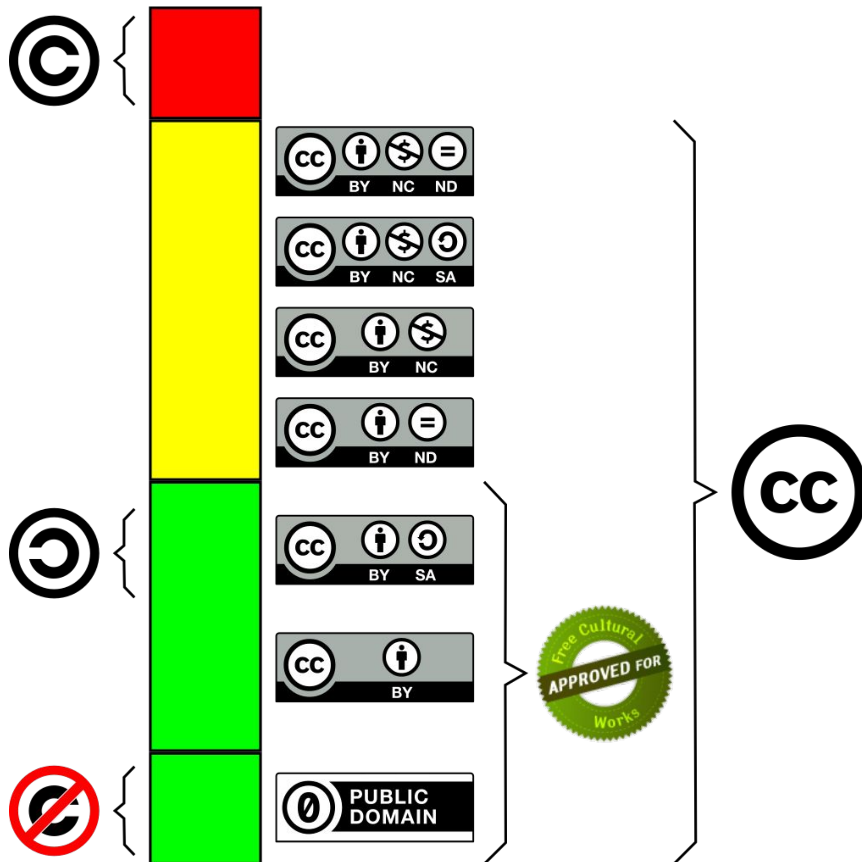
(2001)

[Cultura lliure](#) (2004)

Lawrence Lessig
Retrat de
JericóDelayah CCBYSA

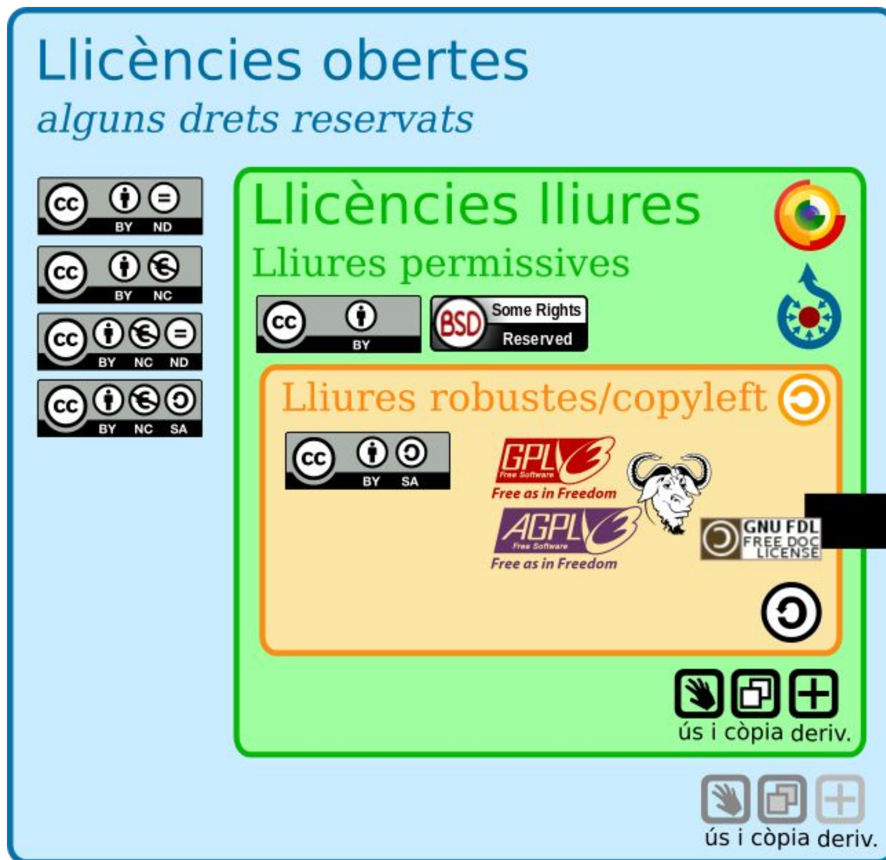
Drets d'explotació que exerceix l'autor o titular amb les llicències

- Dret al **reconeixement** - BY
- Dret a impedir les **obres derivades** - ND
- Dret a impedir l'ús **comercial** - NC
- Dret a obligar a **compartir igual** - SA

[+ més informació](#)

Imatge: Marko Txopitea "Txopi" CC0

Llicències: una classificació

- Les **llicències obertes** són les que obren alguns drets (i en reserven altres)
- Les **llicències lliures** són les llicències obertes que obren els drets que fan possible les 4 llibertats
- Les **llicències copyleft** (o robustes) són les llicències lliures que obliguen fer servir la mateixa llicència, mantenint les obres derivades lliures, forçant la reciprocitat

[+ més informació]()

Imatge: Dvdgmz CC0

Llicències per software: BSD i GNU

- Les **llicències BSD** (de Berkeley Software Distribution) són llicències lliure **permissives** de sofware; permeten aplicar una llicència diferent (o fer privatiu) el sofware derivat.

- La **GPL** (de GNU Public License) és una llicència lliure **copyleft** de software que obliga a utilitzar la mateixa llicència en la distribució del software derivat

- La **AGPL** (de Affero GNU Public License) és una llicència lliure **copyleft** de software que obliga a utilitzar la mateixa llicència en el software derivat tant si es distribueix com si es presta un servei des de la web sense distribuir-lo

Per què l'Affero?
Per forçar la reciprocitat

Hi ha corporacions basades en serveis web que modifiquen software lliure GPL sense publicar les seves millores. La llicència no les obliga perquè no el distribueixen.

Vegeu: Google AGPL policy
J.Alcántara 2008 Google+AGPL

L'Affero-GPL no permet fer una plataforma de sofware com a servei (PasS) sense publicar les millores fetes al software modificat.

OPEN FOOD NETWORK | KATUMA

Licencias con limitaciones de uso por razones éticas

Conceptos de “copy far left” y “copyfair”

Guerrilla Translation

Derivada de CC BY NC Limita el uso comercial a negocios o “colectivos” propiedad de los trabajadores.
No adecuada para software: orientada a obras artísticas, no a obras funcionales. Ver argumentos de Dmytri Kleiner

Peer Production Licence

Coopyleft
(Coopsycle)

Basada en una adaptación de GPL v3 Free Software Free as in Freedom Limita el uso comercial a **(1)** empresas que cumplan los criterios de empresa social o procomún según legislación
(2) cooperativas en las cuales los trabajadores sean empleados (no autónomos).
Adecuada para software.

CoopCycle

CopySol
(Solidarius)

Concepto de “software de liberación”
Limita el uso comercial a iniciativas de la economía solidaria caracterizadas por la autogestión de los trabajadores.
Adecuada para software.

Llicències per a dades

protecció *sui generis*

Objecte de protecció

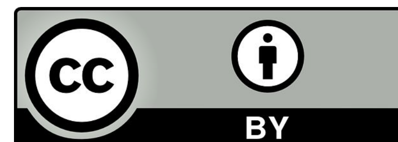
No	Sí
Dades	Estructura (LPI art.12)
	Software (LPI tit.VII)

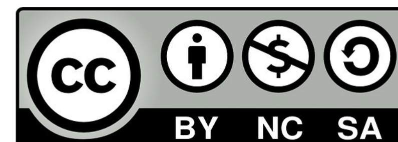

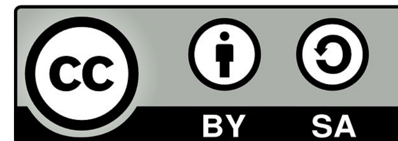
OPEN KNOWLEDGE FOUNDATION

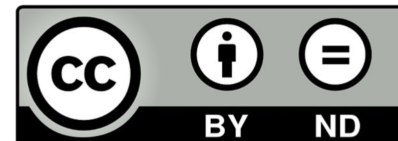
- Open Data Commons Public Domain Dedication and License (PDDL) difusió, reutilització o adaptació sense cap restricció.
- Open Data Commons Attribution License requereix Reconeixement de l'autor o font de dades per reutilitzar-les.
- Open Data Commons Open Database License (ODbL) requereix Reconeixement de l'autoria, mantenir la mateixa llicènica en obres derivades que podran restringir el seu ús si distribueixen una versió sense la restricció.

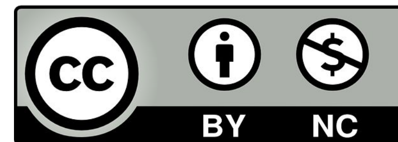

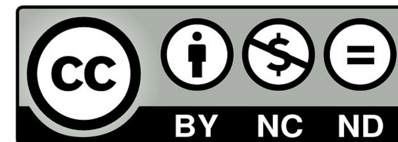

xes Setem

El cas de pam-a-pam

Accés dades:
API prevista sense dades sensibles

Metodologia:
Formacions a voluntàries (xinxetes) que fan entrevistes.

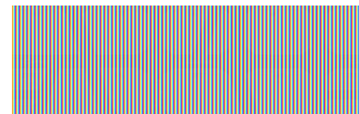

Continguts:
Gràfics i escrits.
Llicència No Comercial
Descartades:
> P2P License
> CC BY SA

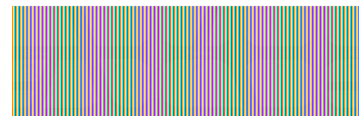
<code>

Frontend = programari lliure Wordpress
Backoffice = desenvolupament propi

PAMAPAM

Llicència codi:
Llicència lliure Affero GPL
Obliga a compartir modificacions si fas un servei web.

Accés codi
Repositori GitHub per:
> Transparència
> Debug col·laboratiu
> Contribucions millores

Marca:
Previst: entitat conjunta XES+Setem que registri la marca

Ajuntament de Barcelona | Barcelona Activa | femPROCOMUNS | free knowledge institute

xes

El cas d'ensenya el cor

Dades:
Acord de confidencialitat per cedir-les.
Entitats decideixen si:
> agregar-les per informe
> fer-les públiques
API per accedir a les públiques agregades.

Mercatsocial.xes.cat

<code>

Accés codi
Repositori Git.
(previst)

Llicència codi:
Llicència lliure
Affero GPL
Obliga a compartir modificacions si fas un servei web.

Descartada:
> P2P License

Amenaça percebuda:
Fork consultoria privada en RSC per lucrar-se.

Oportunitat i fortalesa:
Les REAS estat espanyol estan adoptant-la.
La internacionalització està al full de ruta.

Ajuntament de Barcelona | Barcelona Activa

femProcomuns | free knowledge institute